

سخن سردیر

یکی از مزایای تبدیل شدن مجله شناخت به فصلنامه و افزایش شماره‌های آن در هر سال این است که به ما این امکان را می‌دهد که برخی از شماره‌های مجله را به ویژه‌نامه‌هایی در موضوعات فلسفی روز اختصاص دهیم. ویژه‌نامه‌ای که پیش‌رو دارید به یکی از مباحث مهم فلسفی معاصر پرداخته است: *فرافلسفه*. *فرافلسفه* یا همان «فلسفه فلسفه» خود فلسفه را موضوع پژوهش قرار می‌دهد و به روش‌ها، اهداف و جایگاه آن در میان علوم انسانی می‌اندیشد. در روزگار ما، پرسش‌های تازه‌ای در حوزه‌های معرفت‌شناسی، اخلاق، فلسفه علم، فلسفه زبان و فلسفه ذهن پدید آمده است؛ پرسش‌هایی که فلسفه را با چالش‌های جدید روبه‌رو ساخته و ضرورت بازاندیشی در خود فلسفه را پررنگ‌تر کرده‌اند. این ویژه‌نامه دربرگیرنده هفت مقاله پژوهشی است که هر یک از منظری خاص به این موضوع پرداخته‌اند:

مهندسی مفهومی و برخی چالش‌های روش‌شناختی با نقد دو روش مرکزی فلسفه تحلیلی - یعنی روش تحلیل زبانی و روش آزمایش فکری - مهندسی مفهومی را به عنوان رویکردی تازه معرفی و افق‌های جدیدی برای آن ترسیم می‌کند. *طبیعی‌گرایی و فرافلسفه* زمان رویکردهای طبیعی‌گرایانه به متافیزیک زمان را نقد کرده و از استقلال متافیزیک در برابر علوم طبیعی دفاع می‌کند.

فرافلسفه و تولید فضا با الهام از اندیشه لوفور، نسبت میان سیاست فضا، شهر مدرن و زندگی روزمره شهری را بازاندیشی می‌کند.

تقدّم امر سیاسی بر فلسفه؛ رویکرد *فرافلسفی* در پراگماتیسم رورتنی نشان می‌دهد که رورتنی چگونه با بازخوانی فلسفه کلاسیک، بر اولویت امر سیاسی و نقش زبان و همبستگی اجتماعی در بازتعریف کارکرد فلسفه تأکید می‌کند. برنهاد تاریخیّت فلسفه به دسته‌بندی و ارزیابی تقریرهای مختلف این دیدگاه می‌پردازد و لوازم معرفت‌شناختی آن را بررسی می‌کند.

نقدی بر مفهوم ساختار در فرامتافیزیک سایدِر به بررسی مفهوم ساختار در تبیین سایدِر از واقع‌گرایی متافیزیکی می‌پردازد و مشکلات و ابهام‌های آن را نشان می‌دهد.

طرح‌واره‌ای از فرافلسفه هایدگر اندیشه هایدگر را در پرتو الگوهای *فرافلسفی* مورد توجه قرار داده و نقش او را در شکل‌گیری شکاف قاره‌ای-تحلیلی و امکان گفت‌وگوی دوباره میان این دو سنت بررسی می‌کند.

این تنوع موضوعی نشان می‌دهد که *فرافلسفه*، علاوه بر بعد نظری، کارکردی مؤثر برای فهم بهتر جریان‌های فلسفی تحلیلی و قاره‌ای و نیز جهت‌دهی به پژوهش‌های آینده دارد.

امیدوارم این ویژه‌نامه زمینه‌ای برای گفت‌وگوی عمیق‌تر میان پژوهشگران، به‌ویژه نسل جوان علاقمند به فلسفه، فراهم

آورد. همچنین از همه صاحب نظران دعوت می‌کنم با نقدها و پیشنهادهای خود ما را در ارتقای علمی و محتوایی مجله یاری دهند.

در پایان، از نویسندگان گرامی این شماره، داوران ارجمند و همکاران سخت‌کوش در هیئت تحریریه صمیمانه سپاسگزاری می‌کنم. امیدوارم مطالعه این ویژه‌نامه برای خوانندگان فرهیخته سودمند و الهام‌بخش باشد.

اصغرواعظمی

سرمدیرمجله علمی شناخت

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

Editor's Note

One of the advantages of transforming Shenakht into a quarterly publication and increasing the number of its issues each year is that it allows us to devote certain issues to special editions on contemporary philosophical topics. The present summer issue is dedicated to one of the most significant debates in contemporary philosophy: metaphilosophy. Metaphilosophy, or the “philosophy of philosophy,” takes philosophy itself as its subject of inquiry, reflecting on its methods, aims, and place within the human sciences. In our time, new questions in epistemology, ethics, philosophy of science, philosophy of language, and philosophy of mind have posed fresh challenges to philosophy and highlighted the need for renewed reflection on philosophy itself.

This special issue comprises seven research articles, each approaching metaphilosophy from a distinct perspective:

Conceptual Engineering and Some Methodological Challenges introduces conceptual engineering as a new approach designed to address the difficulties of linguistic analysis and thought experiments, and outlines new directions for its development.

Naturalism and the Metaphilosophy of Time critiques naturalistic approaches to the metaphysics of time and defends the independence of metaphysics from the natural sciences.

Metaphilosophy and the Production of Space draws on Henri Lefebvre’s thought to reconsider the relation between politics of space, the modern city, and everyday urban life.

Priority of the Political over Philosophy: A Metaphilosophical Approach to Richard Rorty’s Pragmatism shows how Rorty, through a critical rereading of classical philosophy, emphasizes the primacy of the political along with the roles of language and social solidarity in redefining philosophy’s function.

The Historical Thesis about Philosophy categorizes and evaluates different versions of this thesis and explores its epistemological implications.

A Critique of the Concept of Structure in Sider’s Metametaphysics analyzes the notion of structure in Theodore Sider’s account of metaphysical realism and highlights its ambiguities and limitations.

An Outline of Heidegger’s Metaphilosophy examines Heidegger’s thought through metaphilosophical frameworks and analyzes his role in shaping the analytic-continental divide and the possibility of renewed dialogue between the two traditions.

This diversity demonstrates that metaphilosophy, in addition to its theoretical dimension, serves a clarifying and practical role in understanding both analytic and continental traditions and in guiding

future research.

We hope this special issue will provide a platform for deeper dialogue among scholars, especially the younger generation of students and researchers interested in philosophy. We also warmly invite contributions, critiques, and suggestions from all colleagues to help us further enhance the academic and substantive quality of the journal.

In conclusion, I would like to sincerely thank the authors whose valuable articles enriched this issue, the reviewers who carefully evaluated the submissions, and my colleagues on the editorial board for their dedicated efforts in preparing and publishing this volume. We hope that our readers will find this special issue both useful and inspiring.

Asghar Vaezi

Editor-in-Chief, shenakht

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی